

1. Gebruik kinderopvangtoeslag

In tabel 1 is te zien dat in 2016 gemiddeld 682.000 kinderen waarvoor recht bestand op kinderopvangtoeslag gebruik maakten van. Er gingen 314.000 kinderen naar de buitenschoolse opvang, 268.000 kinderen naar de dagopvang en 116.000 kinderen naar de gastouderopvang³. Het aantal kinderen dat in 2016 naar de kinderopvang ging is met 43.000 gestegen ten opzichte van 2015. Deze groei is zichtbaar voor alle opvangsoorten.

Het gemiddelde aantal uren opvang per kind per maand is afgenomen. In 2015 was het aantal uren kinderopvang per kind 58,1 uur, in 2016 is dit 57,3 uur. De daling van het aantal uren kinderopvang is het grootst in de kinderdagcentra, met ruim 1,8 uur per maand ten opzicht van 2015. Dit is mede beïnvloed door de omvorming van peuterspeelzalen in gemeenten naar kinderdagcentra (door het kortdurend aanbod ligt het aantal uren per kind lager). Opvallend is dat het aantal uren per kind in de gastouderopvang voor kinderen van 0 t/m 3 jarigen is toegenomen met een half uur per maand.

Tabel 1: Gemiddelde aantallen met kinderopvangtoeslag¹²

	2014	2015	1 ^e kwartaal 2016	2 ^e kwartaal 2016	3 ^e kwartaal 2016	4 ^e kwartaal 2016	geheel 2016
Aantal kinderen (x 1000)							
Totaal ³	620	639	665	682	679	702	682
Kinderdagcentra	250	252	262	267	265	277	268
Buitenschoolse opvang	277	290	304	313	313	325	314
Gastouderopvang 0 t/m 3 jarigen	55	58	62	63	63	65	63
Gastouderopvang 4 tot 12 jarigen	51	52	53	54	53	54	53
Uren per kind per maand							
Totaal	59.2	58.1	57.3	57.1	57.4	57.4	57.3
Kinderdagcentra	83.7	81.7	79.9	79,8	80.2	79.7	79.9
Buitenschoolse opvang	36.2	36.2	35.9	36,0	36.3	36.3	36.1
Gastouderopvang 0 t/m 3 jarigen	66.5	66.7	67.3	67,1	67.1	67.4	67.2
Gastouderopvang 4 tot 12 jarigen	41.7	40.8	39.8	39,5	39.6	39.0	39.5

Bron: Belastingdienst/Toeslagen, cijferbeeld januari 2017, bewerking Ministerie van SZW

2. Netto arbeidsparticipatie van ouders met jonge kinderen

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling in netto arbeidsparticipatie van ouders met jonge kinderen weergegeven. Uit tabel 3 komt naar voren dat de netto arbeidsparticipatie van vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 75 jaar in 2016 licht is gestegen t.o.v. 2014 en 2015. De arbeidsparticipatie van moeders (lid van ouderpaar, alleenstaande moeder en met jonge kinderen)

¹ De cijfers van 2016 zijn gebaseerd op de opgaven van aanvragers, die nog kunnen wijzigen als gevolg van het definitief vaststellen van inkomen en gebruik. Voor 2014 zijn vrijwel alle beschikkingen en onderliggende gegevens definitief; ook voor 2015 is het merendeel van de beschikkingen definitief vastgesteld.

² Bij gemiddelde aantallen (zie tabel 1) wordt een kind dat bijvoorbeeld 1 dag in een jaar naar kinderopvang gaat en waarvoor de ouders recht hebben voor kinderopvangtoeslag voor 1/365 meegeteld.

³ De som der delen is groter dan het totaal. Dit komt omdat een kind binnen een kalenderjaar van meer dan een type opvang gebruik kan maken (bijvoorbeeld gastouderopvang en kinderdagopvang). Voor het totaal aantal kinderen wordt zo'n kind één keer meegeteld.

laat eveneens een stijging zien. Opvallend is dat de arbeidsparticipatie van alleenstaande moeders fors is gestegen met 2,7%-punt.

Tabel 3. Netto arbeidsparticipatie vrouwen en moeders met jonge kinderen (in %) ⁴						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vrouwen 15-75	61,3	61,3	60,6	59,6	60,3	60,9
Vrouwen 25-34	81,2	80,8	79,4	79,0	79,6	79,9
Vrouwen 35-44	78,0	77,8	78,1	76,7	77,0	77,6
Moeders (lid van ouderpaar)	76,6	77,1	76,4	75,9	76,7	77,6
Alleenstaande moeders	65,3	64,3	63,2	59,6	59,5	62,2
Moeders met jonge kinderen (0-11)	n.b.	76,6	75,6	74,5	75,9	76,5

Bron: CBS

Tabel 4 laat de netto arbeidsparticipatie van mannen en vaders met jonge kinderen zien. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van de netto arbeidsparticipatie van mannen in 2016 redelijk constant is ten opzichte van 2015.

Tabel 4. Netto arbeidsparticipatie mannen en vaders met jonge kinderen (in %) ⁵						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mannen 15-75	71,7	71,5	70,2	70,1	70,4	70,8
Mannen 25-34	89,6	88,8	86,0	86,3	86,6	87,2
Mannen 35-44	91,4	90,7	88,1	88,3	89,1	89,4
Vaders (lid van ouderpaar)	91,7	91,2	89,6	90,1	90,4	90,8
Alleenstaande vaders	77,5	76,8	74,7	76,1	75,5	76,3
Vaders met jonge kinderen (0-11)	n.b.	93,9	91,7	92,4	93,0	93,3

Bron: CBS

In tabel 5 wordt de ontwikkeling in gewerkte uren van vrouwen en moeders met jonge kinderen weergegeven⁶. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van de gewerkte uren van vrouwen na enkele jaren van stabiliteit weer een lichte stijging laat zien. Ten aanzien van moeders met jonge kinderen is het aantal gewerkte uren al jaren achteréén licht aan het stijgen en ook in 2016 is dit het geval.

Tabel 5. Ontwikkeling in gewerkte uren van vrouwen en moeders met jonge kinderen (gemiddelde binnen de groep vrouwen met een baan van meer dan 1 uur, jaarcijfers)						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vrouwen 15-74	25,4	25,4	25,3	25,3	25,3	25,6
Moeders met jonge kinderen (0-11 jaar)	24,3	24,6	24,8	25,2	25,5	25,8

Bron: CBS

3. De ontwikkeling van de gemiddelde uurprijs

Tabel 6 illustreert het verschil tussen de gemiddelde tarieven van de verschillende opvangsoorten en de maximum uurprijzen.

⁴ Sinds 2012 is het CBS overgestapt op de definitie mannen/vrouwen 15-75. Om de informatie de stroomlijnen is ook in deze rapportage gebruik gemaakt van de nieuwe definitie. De verschillende met de oude definitie (15-64) zijn miniem.

⁵ Idem.

⁶ In de jaren 2011-2013 voor de bevolkingsgroep tussen de 15 en de 65 jaar. Vanaf 2014 en later conform de internationale definitie (15 tot 75 jaar).

Uit de tabel komt naar voren dat in 2016 de gemiddelde uurprijzen van alle opvangsoorten boven de maximum uurprijs liggen. Voor de buitenschoolse opvang lag de gemiddelde uurprijs € 0,39 boven de uurprijs, voor de dagopvang lag de gemiddelde uurprijs € 0,08 boven de maximum uurprijs en voor de gastouderopvang. Voor het bedrag dat boven de maximum uurprijs ligt, ontvangen ouders geen kinderopvangtoeslag. Voorgaande jaren kwamen de gemiddelde uurprijzen en maximum uurprijzen dicht bij elkaar te liggen. In 2016 neemt dit verschil weer iets toe, behalve in de gastouderopvang.

Tabel 6: ontwikkeling gemiddelde uurprijs (in €)⁷					
	2012	2013	2014	2015	2016
Gemiddelde uurprijzen voor maximering⁸					
Dagopvang	6,44	6,54	6,71	6,86	6,97
Buitenschoolse opvang	6,30	6,44	6,61	6,72	6,81
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	5,32	5,36	5,51	5,63	5,65
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	5,27	5,32	5,46	5,60	5,62
Maximumuurprijzen					
Dagopvang	6,36	6,46	6,70	6,84	6,89
Buitenschoolse opvang	5,93	6,02	6,25	6,38	6,42
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	5,09	5,17	5,37	5,48	5,52
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	5,09	5,17	5,37	5,48	5,52
Relatief verschil gemiddelde t.o.v. maximum uurprijzen					
Dagopvang	1,3%	1,2%	0,1%	0,3%	1,2%
Buitenschoolse opvang	6,2%	7,0%	5,8%	5,3%	6,1%
0- t/m 3-jarigen gastouderopvang	4,5%	3,7%	2,6%	2,7%	2,4%
4- tot 12-jarigen gastouderopvang	3,5%	2,9%	1,7%	2,2%	1,8%

Bron: Belastingdienst/Toeslagen, cijferbeeld maart 2016, bewerking SZW

4. Aanbod kinderopvang

De afgelopen jaren is sprake van een stijgende lijn ten aanzien van het aantal locaties in de dagopvang. In 2016 is aantal locaties netto met 768 toegenomen, ofwel een stijging van 11,4% (zie tabel 8). Deze forse stijging hangt onder meer samen met de omvorming van peuterspeelzalen naar kinderopvanglocaties. Ook het aantal buitenschoolse opvang locaties is in 2016 toegenomen, netto met 230 locaties. Bij de gastouderopvang daalt het aantal locaties al enige jaren. In 2016 zet deze daling door, het aantal locaties is netto met ruim 2,7% afgenomen (919 minder locaties).

Tabel 8: aantal kinderopvang- en gastouderlocaties								
	Jan. 2013	Jan. 2014	Jan. 2015	Jan. 2016	April 2016	Juli 2016	Okt. 2016	Jan. 2017
Dagopvang	6.220	6.187	6.446	6.731	7.016	7.015	7.237	7.499
BSO	6.682	6.417	6.336	6.418	6.460	6.495	6.643	6.648
Gastouders	46.578	40.148	36.807	34.504	34.330	34.375	34.003	33.585

Bron: DUO rapportage Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen

⁷ Het betreft de gemiddelde uurprijzen, waarbij gewogen is naar gebruik. Ter illustratie: de uurprijs van gebruikers die 60 opvanguren afnemen weegt drie keer zo zwaar mee bij bepaling van het gemiddelde als de uurprijs van gebruikers die 20 opvanguren afnemen.

⁸ Deze cijfers over de gemiddelde uurprijs zijn gebaseerd op de uurprijzen die ouders aan de Belastingdienst/Toeslagen doorgeven. Het is onduidelijk in hoeverre ouders een wijziging van de uurprijs altijd doorgeven en de uurprijzen dus volledig aansluiten bij de uurprijs die een kinderopvangorganisatie vraagt.